

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

09 iulie 2013

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Petru Ursache,
Judecători – Nicolae Gordilă, Ghenadie Nicolaev, Elena Covalenco, Vladimir Timofti,
Cu participarea:
procurorului – Sergiu Crîjanovschi,
avocatului – Valentina Arnaut,
părții vătămate – Mihail Tatiana și Mihail Silvia,

judecând în ședință publică recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel mun. Chișinău, Sergiu Brigai, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel mun. Chișinău din 12 decembrie 2012, în cauza penală în privința lui

Fedorov Mykola Nicolai, născut la 11 mai 1989, originar reg. Kirovograd Ucraina, domiciliat mun. Chișinău str. Kiev 4 ap. 1.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. *Examinat în prima instanță: 11.10.2011-29.03.2012*
2. *Examinat în instanța de apel: 28.06.2012-12.12.2012*
3. *Examinat în instanța de recurs: 23.04.2013-09.07.2013.*

Procedura de citare a fost executată.

Procurorul și părțile vătămate, au solicitat admiterea recursului în sensul declarat. Avocatul inculpatului, s-a pronunțat pentru respingerea recursului.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, din 29 martie 2012, Fedorov M.N. a fost condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal la 2 ani închisoare, și în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a se ocupa cu activitate de gestionare a bunurilor materiale pe un termen de 2 ani.

Conform art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumularea parțială a pedepselor, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 4 ani închisoare cu privarea de dreptul de a se ocupa cu activitate de gestionare a bunurilor materiale pe un termen de 2 ani.

În baza art. 90 Cod penal i-a fost suspendată condiționat executarea pedepsei pe un termen de probă de 3 ani.

Acțiunile civile înaintate de către părțile vătămate Mihail Silvia, Mihail Tatiana și Ostalep Lilia s-au admis integral și s-a încasat de la Fedorov M.N. în beneficiul lui Mihail S. și Mihail T. suma prejudiciului în mărime de 42.018,65 lei și în beneficiul lui Ostalep L. suma prejudiciului în mărime de 8186,85 lei.

2. Potrivit sentinței, Fedorov M.N. în una din zilele lunii august 2011, aflându-se în apartamentul nr. 88 din str. I. Creangă 53/1, mun. Chișinău și urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, acționând prin intenție directă, din motive de

profit, tainic a sustras un inel din aur, un lanț cu culon din aur, toate la prețul de 10.000 lei și bani în sumă de 450 euro și 200 dolari SUA, care conform ratei oficiale de schimb a BNM, la momentul comiterii faptei constituiau 10.000 lei, prin ce a cauzat părții vătămate Mihail S. un prejudiciu material considerabil, în valoare totală de 20.000 lei.

Tot el, în una din zilele lunii iunie 2011, aflându-se în apartamentul nr. 88 de pe str. I. Creangă 53/1 mun. Chișinău, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, acționând prin intenție directă, din motive de profit, tainic a sustras dintr-o cutie pentru încălțăminte bani în sumă de 500 dolari SUA, care conform ratei oficiale de schimb a BNM, la momentul comiterii faptei constituia 5664,25 lei, prin ce a cauzat părții vătămate Mihail T. un prejudiciu material considerabil.

Tot el, în una din zilele lunii iulie 2011, aflându-se în casa particulară din s. Chioselia Mare, r. Cahul, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, acționând prin intenție directă, din motive de profit, a sustras din dormitor bani în sumă de 1000 euro, care conform ratei oficiale de schimb a BNM, la momentul comiterii faptei constituia 16.354,4 lei, prin ce a cauzat părții vătămate Mihail S. un prejudiciu material considerabil.

Prin acțiunile sale Fedorov M.N. a sustras de la părțile vătămate Mihail S. și Mihail T. bunuri materiale în valoare totală de 42.018,65 lei.

Tot el, la 14 iunie 2011, aflându-se în fata barului „Relax,, din str. Aleco Russo, mun. Chișinău, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prezentându-se ca colaborator de poliție, sub pretextul de a oferi ajutor în vederea stingerii antecedentelor penale ale lui Ostalep I., acționând prin intenție directă, din motive de profit, prin înșelăciune și abuz de încredere, a primit de la mama acestuia Ostalep L. suma de 500 euro, care conform ratei oficiale de schimb a BNM, la momentul comiterii faptei constituia 8.186,85 lei, prin ce a cauzat părții vătămate Ostalep L. un prejudiciu material în proporții considerabile.

Astfel, acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, *furt, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile*, și în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, *escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile*.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Fedorov M.N. să fie condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod Penal, la 2 ani închisoare, și în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod Penal, la 4 ani închisoare, cu privarea de drepturi de a ocupa funcții ce țin de domenii patrimoniale pe un termen de 3 ani. Conform art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor, să-i fie stabilită pedeapsa definitivă de 5 ani închisoare, cu privarea de drepturi de a ocupa funcții ce țin de domenii patrimoniale pe un termen de 3 ani și cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În apelul declarat acuzatorul a invocat blîndețea pedepsei, instanța de fond nu a ținut cont de gravitatea, motivul și scopul infracțiunii comise de către inculpat, de

faptul că acesta a comis mai multe episoade de furt, prejudiciul cauzat nu a fost restituit.

De asemenea, s-a invocat că la aprecierea pedepsei instanța de fond nu a dat apreciere personalității inculpatului, care nu este angajat în câmpul muncii și este cetățean al Ucrainei și pedeapsa stabilită nu-și va atinge scopul de corectare a persoanei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2012, apelul a fost respins ca nefondat, cu menținerea sentinței contestate.

Instanța de apel a constatat că vina lui Fedorov M.N. în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) și 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, este pe deplin confirmată prin declarațiile inculpatului, părților vătămate Mihail T, Mihail S. și Ostalep L., martorilor Mihail E., Bobu V., Ostalep I. și Novac S. Vina inculpatului este dovedită și prin materialele dosarului, cum ar fi: procesele-verbale de ridicare a obiectelor, ordonanțele de anexare a bunurilor ridicate de la învinuit ca corpuri delicate.

De asemenea, instanța de apel a constatat că concluziile instanței de fond cu privire la stabilirea pedepsei inculpatului sub formă de închisoare cu aplicarea art. 90 CP, corespund principiului individualizării răspunderii penale și pedepsei penale prevăzute de art. 7 CP, scopului și criteriilor individualizării pedepsei prevăzute de art. 61, 75 Cod Penal și nu există motive de aplicare a pedepsei mai aspre, fiindcă s-a ținut cont de toate circumstanțele cauzei în ansamblul.

Conform rechizitoriului în privința lui Fedorov M.N. nu au fost stabilite circumstanțe agravante sau alte temeieri, care ar impune necesitatea izolării de societate a inculpatului.

5. Nefiind de acord cu decizia adoptată procurorul Sergiu Brigai, a declarat recurs ordinar, în care a solicitat casarea deciziei, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

Procurorul și-a întemeiat recursul declarat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, adică instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

În motivarea recursului declarat recurentul a invocat că instanța de fond nu a argumentat aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, eroare menținută prin decizia instanței de apel, instanța de apel nu a luat în considerație că inculpatul nu și-a recunoscut vina, nu se căiește sincer, nu a recuperat prejudiciul, nu are loc permanent de trai, este anunțat în căutare, circumstanțe atenuante pe caz nu au fost stabilite.

6. Verificând argumentele recursului în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Alin. (5) ai aceleași norme prevede că instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept ce au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Raportînd prevederile menționate la cazul supus judecării, Colegiul penal lărgit constată, că instanța de apel la examinarea apelului declarat nu a respectat prevederile în cauză.

Astfel, Colegiul constată că și-au găsit confirmare temeiurile invocate de recurent și prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, adică *"instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale"*, ceea ce duce la casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, deoarece această eroare nu poate fi corectată de instanța de recurs.

În privința calificării acțiunilor inculpatului în baza art. 186 alin. (2) lit. d) și 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, instanța de recurs nu se va expune, luînd în considerație că criticile formulate de recurent, nu au nici o tangență cu recunoașterea inculpatului vinovat de săvârșirea infracțiunilor imputate.

Argumentul de bază invocat de recurent este critica hotărârii instanței de apel în partea stabilirii pedepsei cu aplicarea art. 90 Cod penal, considerînd că instanța de fond a aplicat o pedeapsă prea blîndă, iar instanța de apel eronat a menținut sentința adoptată.

La acest capitol, Colegiul remarcă, că conform art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului Cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Astfel, Colegiul reține că persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată. În același rînd, după caz, instanța este în drept să aplice și prevederile Părții generale a Codului penal, în special, a prevederilor art. 90 Cod penal, dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținînd cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicînd numaidecît în hotărîre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și termenul de probă.

Analizînd textul sentinței, Colegiul reține că instanța de fond a constatat că inculpatul anterior nu a fost condamnat, circumstanțe care atenuează sau agravează răspunderea nu au fost stabilite. Iar instanța de apel a reținut că: *"concluziile instanței de fond cu privire la stabilirea pedepsei inculpatului sub formă de închisoare cu aplicarea art. 90 CP, corespund principiului individualizării răspunderii penale și pedepsei penale prevăzute"*

de art. 7 Cod Penal, scopului și criteriilor individualizării pedepsei prevăzute de art. 61, 75 Cod Penal și nu există motive de aplicare a pedepsei mai aspre, fiindcă s-a ținut cont de toate circumstanțele cauzei în ansamblul. Conform rechizitoriului în privința lui Fedorov Mykola nu au fost stabilite circumstanțe agravante sau alte temeieri, care ar impune necesitatea izolării de societate a inculpatului, de aceea apelul urmează a fi respins ca nefundat”.

Astfel, Colegiul constată că argumentul recurentului privind blândețea pedepsei, prin aplicarea art. 90 Cod penal este incident în cazul supus judecării, deoarece instanța de judecată trebuie să argumenteze în mod obligatoriu în hotărîrea sa în baza căror circumstanțe a ajuns la concluzia că aplicarea art. 90 Cod penal este suficientă pentru corectarea inculpatului.

La stabilirea pedepsei, instanța urmează să i-a în considerare că sancționează o faptă care a fost săvârșită în trecut, dar privește și spre viitor pentru a preveni săvârșirea altor fapte de aceeași persoană sau de alte persoane prin ce se realizează funcția de prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni.

De asemenea, instanțele la aplicarea pedepsei urmează să se conducă de jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului, de jurisprudența Curții Supreme de justiție, de hotărîrea explicativă ale Plenului CSJ Cu privire la aplicarea în practica judiciară a principiului individualizării pedepsei penale nr.16 din 31.05.2004, etc.

Însă contrar celor menționate mai sus, instanța de apel a concluzionat numai asupra faptului că *„nu există motive de aplicare a pedepsei mai aspre, fiindcă s-a ținut cont de toate circumstanțele cauzei în ansamblul. Conform rechizitoriului în privința lui Fedorov Mykola nu au fost stabilite circumstanțe agravante sau alte temeieri, care ar impune necesitatea izolării de societate a inculpatului”.*

Astfel, Colegiul constată că instanța de fond și de apel la stabilirea pedepsei au ignorat obligativitatea argumentării fiecărei din circumstanțe enumerate în art. 75 alin. (1) Cod penal, cu indicarea probelor care le confirmă sau, după caz, le infirmă.

Ca urmare, Colegiul cu referire la critica din recursul procurorului, în sensul că pedeapsa aplicată a fost greșit individualizată, constată că într-adevăr aceasta nu răspunde pe deplin cerințelor art. 75 Cod penal, și concluzionează că instanța de apel la individualizarea pedepsei inculpatului, a ignorat multiple circumstanțe stabilite de instanțe, dar neluate în considerație la individualizarea pedepsei, și anume: faptul că inculpatul este cetățeanul Ucrainei și nu are loc permanent de trai pe teritoriul Republicii Moldova, conform Extrasului din Registrul de Stat al Populației (f.d. 12), este dat în căutare conform informației Comisarului CPS Buiucani Copiimulți G. (f.d. 211), inculpatul a săvârșit o infracțiune gravă, nu a restituit prejudiciul cauzat pînă în prezent. Art. 90 Cod penal mai prevede și obligațiunea inculpatului de a nu săvârși o nouă infracțiune, comportare exemplară și muncă cinstită. Tot odată aplicînd o astfel de pedeapsă inculpatul este supus unor restricții, pe care urmează să le execute, fapt ce duce la imposibilitatea executării a unei astfel de pedepse. În aceste circumstanțe instanța de apel era obligată să aprecieze aceste circumstanțe la individualizarea pedepsei, lucru pe care însă nu l-a făcut.

Din considerentele menționate, Colegiul penal lărgit conchide că soluția adoptată de către instanța de apel este contrară prevederilor legale, astfel, instanța de apel

juducând cauza dată, a comis eroarea de drept prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, la care se face referință, deci, persistă temeiul de casare a soluției adoptate, pedeapsa inculpatului a fost individualizată contrar prevederilor legale, eroare, care nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În același context, Colegiul menționează că instanța de apel judecând cauza dată, a comis și eroarea de drept prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și anume instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, eroare, ce de asemenea nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Astfel, Colegiul constată că o hotărîre judecătorească este supusă casării, cînd nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția. Motivarea soluției pronunțate de instanța de judecată constituie o îndatorire care înlătură orice aspect discreționar în realizarea justiției, dînd părților din proces posibilitatea să-și formeze convingerea cu privire la legalitatea și temeinicia soluției adoptate, iar instanțelor de recurs elementele necesare pentru exercitarea controlului judecătorec. Motivarea hotărîrilor de către instanțele naționale constituie o obligație impusă acestora și prin prevederile art. 6 paragraf. 1 din Convenție. Potrivind jurisprudenței CEDO (cauza Albina contra Romîniei, hotărîrea din 28.04.2005; cauza Boldea contra Romîniei hotărîrea din 15.02.2007), deși obligația instanțelor naționale de a motiva hotărîrile pronunțate nu presupune existența unui răspuns detaliat la fiecare argument, noțiunea de proces echitabil presupune că instanța națională trebuie să examineze, în mod real, problemele esențiale care i-au fost supuse dezbaterei. Colegiul constată că, în cauză, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Din aceste perspective, raportat la speța dedusă judecării, Colegiul constată că instanța de apel urma să cerceteze minuțios cauza și să se expună amănunțit asupra fiecărui argument invocat în apelul declarat.

Reieșind din aceste circumstanțe, Colegiul penal lărgit consideră necesar de a casa decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2012, cu dispunerea rejudecării apelului în instanța de apel, în strictă conformitate cu prevederile legii.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 414 alin. (5) și 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate de apelant în apel precum și în recurs, să verifice și să se expună asupra individualizării pedepsei inculpatului, și anume în partea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, să analizeze cît de efectiv va fi aplicarea art. 90 Cod penal, luînd în considerație faptul că inculpatul este cetățeanul Ucrainei, este dat în căutare și acțiunile civile au fost admise integral constitind o sumă impunătoare, reieșind din practica unitară în acest domeniu, și să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, de practica relevantă a CtEDO, și ca urmare să pronunțe o hotărîre legală și întemeiată.

7. Pentru aceste motive, în conformitate cu art. 434 și 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel mun. Chișinău, Sergiu Brigai, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel mun. Chișinău din 12 decembrie 2012 în cauza penală în privința lui **Fedorov Mykola Nicolai**, cu dispunerea rejudecării de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 16 iulie 2013, ora 09.50.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Nicolae Gordilă

Ghenadie Nicolaev

Elena Covalenco

Vladimir Timofti

Președinte:

(semnătură)

Petru Ursache

Judecători:

(semnătură)

Nicolae Gordilă

(semnătură)

Ghenadie Nicolaev

(semnătură)

Elena Covalenco

(semnătură)

Vladimir Timofti

Copia corespunde originalului

Judecător:

Nicolae Gordilă